

Ik wil hier achterlaten van vele andere inconuenienten om der korthed wille, wel wetende dat sijne Majesteit en uwe Hoogheit daer at eertijden te meer stonden in 't lange gewaerschoot zijn, boven dien so dunkt my ook (sprekende onder correctie) den tijd als nu seer onbequaem, om te roeten de sinnen en herfenen des volks, dat alrede niet dan te vele ontstelt en verbitert is, door de tegenwoordige dierte en gebrek van coren, en na mijn dunken waert beter dat de saken werden verhouden, en uitgestelt totter komste toe van sijnder Majesteit, die men seit dat gereetschap maekt om herwaerts-over te komen, en wilde wel dat sijnder Majesteit beliefd hem daer toe te haesten, op dat in sijn presentie, sulken orden daer in gestelt werde, als hy soude oorbaerlijk vinden voor den dienst van God en sijne Majesteit, mitsgaders tot ruste en voorspoet van sijne landen en onderfaten van herwaerts-over, want soude de onruste vallen, de remedie soude geder wesen in sijner Majesteits tegenwoordigheid dan andersints.

Niettemin so verre sijne Majesteit en uwe Hoogheit daer blijven, en van nu af willen datmen so doen en de voorz puncten allegader te achtervolgen, mitsdien ik klaerlijk en voor de hand merke, dat die alsnu, niet en konnen te werke gestelt worden sonder het land te stellen in grooter vrese van gantschelijk bedorven te worden, waer op mogelijk sijne Majesteit acht soude slaen, waer die hier, so soude ik liever hebben, so verre men de sake tot dier tijd niet en wil uitstellen, maer van nu af metter voorseide Inquisition en exocutien voort varen, dat sijne Majesteit in mijn plaetse yemanden anders stelle, die de genegentheden des Volx beter konde begrijpen, en bequaemer ware dan ik, om het selve in rust en stilligheid te houden, dan van te vallen in eenige opsprake, daer mede ik en de mijnen namaels mochten geblaemt worden, so verre in de landen, staende onder mijn Gouvernement, gedurende mijnen last, eenige onrusten of inconuenienten toequamen.

En mogen hen, so wel sijne Majesteit als uwe Hoogheit wel versekert houden, dat ik het gene des voorz is, niet en segge, om niet te willen navolgen zijn bevelen, of te leven anders dan een goed Christen gelijk mijn voorgaende werken des goede getuigenisse konnen geuen, so ik ook hope dat sijn Majesteit by experientie sal hebben bevonden, dat ik om sijns Majesteits dienst noit lijf noch goed gespaert en hebbe, daer in ik ook begere volstandig te blijven, so lange ik leve; boven dien so verre de sake van den lande niet wel effen gingen ik soude geraken te moeten by stellen, boven de verbintenisse die ik schuldig ben sijne Majesteit en den lande, niet alleen alle het gene dat ik in de werelt hebbe, maer ook mijn persoon, met wijf en kinderen, die ook de natute sels ons gebied gade te slaen en te bewaren.

Uwer Hoogheit sal believen op het gene des verhaelt is acht te nemen na haer voorzichtige en gewoonlyke wijsheit, en dese mijne vertoninge in 't goede te nemen, als komende van eenen die daer spreekt uit eenen yverigen trek en affectie, die hy heeft ten dienste van sijne Majesteit, en om te verhoeden alle inconuenienten des ik God tot getuige neme, den welken ik bidde, (eerst mijne ootmoedige gebiedenisse in der goeder gratien van uwer Hoogheit gedaen hebbende,) der selver te willen gunnen in gefondheit een goed salig leven. Uit Breda den vierentwigtsten dag van Januari 1565. stijl van Brabant.

O dit boozs schrijven en andere brieven daer na aen hare Hoogheit geschreven / heeft de Regente sijn Excellentie aldus geantwoort :

Antwoorde van de Regente aen den Prince van Brabant.

MYn lieve Neve, ik hebbe ontfaen twe uwe brieven van den seftenden deser maend, by de een van de welke gy excuseert u komste herwaerts, so ik u gebeden hadde, en by de andere my vermaent de vertoninge die gy my t'anderen tijden hebt gedaen, van inconuenienten dier te bevresen waren aengaende die

drie poincten, die de Conink sijn Hoere hadde bevolen, die ik seer wel gedachtig ben, en is sedert dien tijd (na dat ik geïnformeert ben) de verbiteringe en morringe des volks in 't generel so groetlijk gewassen, dat door verscheiden waerschouwingen my komende van dage te dage van goeden plaesken, men my te kennen geeft dat de selve inconuenienten zijn seer apparent en voor de deure, om hen seer haest te tonen en laten sien, het welk my heeft geraden en nodelijk doen vinden, te roepen alhier de Gouverneurs so ik gedaen hebbe tegen een maendag of dingdag naechkomende ten langsten, om met hulpe van hen te raedslagen op het gene dat soude mogen dienen, om de selve inconuenienten te verhoeden, tot vorderinge van den dienst van sijne Majesteits ruste, en stilligheid des lands, en verskeringe der Vassalen, Onderfaten en inwoonderen desselvs, en na dat ik kenne uwe goedhertigheid en yver, ter saken dienende ten dienste van sijne Majesteit, en van desen lande, so houde ik my versekert dat gy in gene gebreke en salt wesen (alle andere saken ter sijden en uitstellende) van u hier te vinden ten selven tijde, het welke ik u, mijn goede Neve, seer hertelijk by desen brieve (dien ik daerom alleen by eenen expresse aen u sende) ben biddende, en God almachtig, dat hy u geve het gene gy meest begeert. Uyt Brussel, den 19 dag van Maert 1565. Ondertkent MARGARETA, en noch BERTL. Het opschrift was: Aen mijn goede Neve den Prince van Oranien, Grave van Nassau, Ridder van der Orde, Gouverneur des Graefschaps van Bourgongien, en van den landen van Holland, Zeland en Utrecht.

Door het afsenden van dese boozs brieven van de Regente mette resolutie des Conink aen de Staten en van de Staten boort / is de sijnre verstant over al gelopen / dat de Conink niet met haeste belast / de plaecaten in hem scrifft / t'anderhanden: insgelijck de Inquisition en 't Concilie alom gepubliceert en te haeste gelapt te worden: daer door verstant in alle de landen seer grote turbacie en macmoratie gebolgt is / en de coopenen des seer beremt en verslagen gewoonten: besunder ook de beoerde coopenen van Antwerpen / hier bek / ook de boogeren / aen de Werthouderen quamen bernenen matter af was. En want de Werthouderen verklaerden niet daer af ontfangen te hebben / gelijk waer was (want sy luden de selve brieven tot Antwerpen eerst een wijle daer na ontfingen) nochtans so lieten hen vele durken dat men 't selve wilde berbergen: want sy wisten dat die brieven sulr bernenende / elders in vele steden gesonden waren / eenige lieten hen durken dat men die coopenen van Antwerpen des ongenoeit / en by laten soude / so de Coninklijke Majesteit haer dikwils beloofte hadde.

Dat die resolutie des Conink is gebolgt

Boozwaer uit dese resolutie des Conink is nader verhand alom seer grote beoerde en onruste ontstaan en gebolgt / en heeft de Conink daer in quaden raed getuypt en gebolgt; daerom Jamblichus hoel te recht seft /

Dat door straf gebod en quaden raed Seer veel oevens geschiet ende quade.

Als nu dese beoerde dagelijc was meerderende / so is 't Antwerpen des nachts tusschen den 22 en 23 Decembrijs op drie of vier plaetsen een geschriift geplact getweest / inhoudende in substantie een klachte opten naem van de boogeren aen de Werthouder d'Inquisition / die men daer hoort wilde publiceren daer hen bederssenisse waer ingeleghen / en daer in men hen geboeld dede / en tegen de privilegien / insgelijc tegen des Conink belosten / so daer als in Spangien verstaen soude / en volgens des lands privilegien den Conink dien aengaende in 't Camer gericht des Roomschen Rijc op roepen / en tot cassatie / contenderen: allegerende dat Antwerpen Brabant zijnde / was begrepen onder den vijftien Creutz des Rijc en mede in de lasten van dien contribuerende / en daerom de liber-

Waf gullen by forme van requeste rat Antwerpen aen 't Brabant geplaet.

(Fol. 25.)